

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. за четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот.
За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: за пола године 2 круне, на целу годину 4 круне, а за стран земље годишње 6 круна 50 пот.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДЕОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваквих ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22
Донеси главу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Осигурање радника.

У министарству трговине израдили су законски предлог: „Осигурање радника за случај болести и за случај несретних случајева“. Овај законски предлог треба да постане прва карика у ланцу друштвених промена код нас.

Та прва карика је прилично слаба. У министарству трговине саван је био од бор од стручњака, да претресе тај законски предлог и каже шта мисли. Влада обрече да ће радо усвојити сваки предлог који смера да закон постане што савршенији.

У томе одбору одјекнуле су тужбе. Тужили су се заступници обртника, а тужили су се и заступници радника. Заступници обртника су се тужили, да влада и сувише силан терет хоће да навали на плећа малих занатлија и обртника. И ако то тако остане, наши обртници који су већ поклекли морају се срушити. За осигурање радника против несретних случајева, по владином предлогу не доприносе радници ништа, него само они, који дају радницима и сла.

Заступници трговаца гледали су у том законском предлогу такође велику благодет по раднике. Тржили су, да се осигурање за случај болести протегне и на трговачке помоћнике, па и оне који су чиновници у трговачким и обртним радњама — Заступници радника су замерали том предлогу са свог гледишта. Њма је криво што се то осигурање усредсређује те поједина места неће имати своју аутономију. И радници се туже што ће у управи бити само половина радника а не две трећине. И туже се, што је у нечем боље спроведено то, у другим државама.

Нема сумње да је влада пипаво и бојазно ушла у ову ствар. Хоће прво да види како ће се показати ова ствар у животу. Хоће ли моћи да издрже то обртници. Кад се то осигурање радника почело да увађа у другим државама, тамо су заштитили своју индустрију, а код нас то не може дава.

Ми нећемо да тражимо све од једаред, али почетак треба да буде на широј о

снови. Где су земљорадници? Та и те раднике треба осигурати, а они су незаштићени. Они су данас у опште у горем положају од индустријских радника. Надничар код земљорадње се сели у бели свет, а живи у њимљим месецима тако бедно, да чак и многи пас понеког индустријског радника, боље живи од њега. Ми добро видимо и бду индустријских радника, али требало је погледати на обе стране. Кад се већ нешто хоће и кад држава притом послу доприноси издатке, нека од тога имају сви подједнако користи.

Начелник министарства трговине молио је чланове аекете, да не говоре о том питању, јер би то спадало у друго министарство, у министарство пољопривреде. То је лако казати. Али је погрешка баш у томе, што влада вије хтела почети као што треба, што није упутила оба министарства да израде заједнички предлог о осигурању свију радника.

На овај почетак, који се данас ствара, треба да се нижу социјалне реформе. Доћи ће осигурање немоћних (инвалида), доћи ће друге реформе и код обртничких радника биће на чему да се вида даље, јер се ствара бар каква таква основа, која ће се исправити и сад и доцније. Али на чему ће да се довиђавају реформе за земљорадничку сиротињу, ако се она сад испусти из вида.

Ми се зацело радујемо почетку друштвене реформе, али нам је жао што се ствар удешава тако јако непотпуно. Или зар и ту да важи она пословица: Први се мачићи бацају у воду?! Надамо се, да ће на сабору бити речи о овој ствари.

Анексија Босне и Херцеговине.

„Српска Ријеч“ доноси чланак под насловом: „Царска посјета у Херцеговини“. У њему између осталог вели ово:

Кроз две недеље доћи ће аустро угарски цар краљ у Требиње и ту ће се бацити свега 2—3 сата.

Један мали део римокатолика, Франковаца, дошљака, хоће да употреби ту прилику за манифестације у прилог сједињења

њених земља са Хрватском; решили су у Доцу, да цар краљу поднесу у том смислу меморандум; а брвојавна жица јавља из Загреба, да је тамошње градско веће, опет на предлог једног Франковаца решило, да градски начелник у истом смислу телеграмом поздравља цар краља и да се позову и други градови и општине у Хрватској и Славонији, да исто учине. На ову вест додаје пештански „Лојд“ и бечка „Преса“, да је то увод за читав низ сличних изјава, којим би се цар краљ приволео на анексију наше отаџбине, док сарајевски лист Франковаца позива, да се и из наше отаџбине одазове с ет сличним телеграмима; у том се правцу развила читава агитација и одавно се у тајности куће потписи за ову ствар.

Као што смо у прошлом броју јавили, са службене стране изјавило се, да ће цару краљу припуштене бити осим верских поглавица из Херцеговине, само још градске општине у Мостару и Требињу. Честита градска општина у Мостару је једногласно, са гласовима римокатолика, решила, да иде само у том случају, ако не буду припуштене депутације, које траже ту анексију, јер ће се у противном случају градски извештаји извојити из градске депутације и као чланови народни подићи свој глас противу тих демонстрација, које се не слажу са вољом народа, на што им је поновно са службене стране изјављено, да такве депутације и меморандуми неће бити припуштени.

Ово мушко и једнодушно држање мостарског градског већа одјекнуло је у целој вашој домовини и поздрављено је са великим задовољством, те се за то у томе има наћи мишљење и воља целог нашег народа без разлике вере.

По томе изгледа, да ће отпасти такве анексионашке депутације и меморандуми, ма да су они, који су одређени од мостарског градског већа, да учествују у депутацији, ипак и даље спремни, да даду изјава вољи народа, ако би се и поред службених увјеравања, којим год начином покушало, да се прокриумчаре изјаве за присаједињење Хрватској.

Пошто изгледа, да су путеви сличној

ПОДЛИСТАК.

ПИСМА С ПУТА.

XVIII.

У Аранђеловачкој Бањи.

(Српштак.)

И не памти се, откад свет овамо гомилама долази, да се опорави на овим лековитим изворима. Штета је само, што се овој бањи у прџишња времена мало пажње обраћало од стране српске државе. Иначе јој на далеко не би било равне бање. Али што смо пропустили ми, то даје у изобиљу природа.

И доста, тамо на лево је дивна храстова и букова гора, која је данас претворена у леп парк. А кроз тај парк воде на све стране широке стазе, а стичу се на главној алеји, где је извор Милоша Великог.

Кроз парк и варош тече речица Кубршница а преко ње су подигнути гвоздени мостови. Десно, поред главног шеталишта су пошире колонаде за шетњу при рђаву времену. Ту су и разна игралишта, па и стрелиште.

До самог извора Милоша Великог има леп вјонок, где се продају равне послатице. С десна је богат базар, цун децјих играчака и других ствари за одрасле.

Десно од парка је језеро. Ту се воза омладина на чувовима и чамцима.

1866. године био је у бањи кнез Михаило И кад је примстио, како има мало станова, а он да сазидати о свом трошку велику и лепу зграду, која је требала бити још и већа и лепша, али некако после смрти кнежеве је завршена на врат на нос; а требало би да је по плану подигнут још прилично велик део зграде. Но крај свега тога је та зграда ипак и данас једна од највећих грађевина у унутрашњости Србије.

Ту, у тој згради има више од 50 соба; одељење за стан и канцеларију лекареву; канцеларија за управника бање; велика трпезарија и друга одељења.

Но најлепши је у целој згради салон за забаве и играчке. Он заузима оба спрата, и први и други. Главном фасадом зграда је окренута Букуљи и главном шеталишту.

Веома је пријатно увече на великој тераси, камо доире свеж планински ваздух са Букуље.

Цело здање је узео под закуп један закупник на 15 година и сад су све собе намештене и све уопште удешено је како треба. Јело је у хотелу укусно, порције велике а цене умерене.

Осим овог државног хотела, има још и „Ново Здање“ и још неколико лепих хотела. Вода са извора Милоша Великог тако је

укусна, да је се човек не може доста нахвалити. А има једно друштво које разашлије ту воду по целој Србији и не има сад по свима већим местима у Србији под именом буквичка кисела вода. Ја сам је бар нашао у сваком месту, где сам био и она је веома пријатан напитак и сама за себе и помешана с вином. Извире на источном подножју Букуље, мало више вароши Аранђеловца. Но, има и што би се могло замерити, а то је велика цена, по коју се она продаје по гостионицама. Мислим, да је 60 пара динарских, велика цена. Али и поред тога се вода та много троши, и како ме увераваху тамо одавде се разлива у боде и разашлије, не могу доста да нараде и подмире све захтеве и порцијине.

Друштво ово се стара и о улепшавању бање. А о чистоћи бање и о свеколику реду у бањи, води бригу бањска управа, лекар и бањски комесар.

Вредни вртлар бањски подигао је на многим згодним местима укусне цветне леје, од којих су најлепше оне пред главним здањем и оне крај главног шеталишта и извора Милоша Великог и кнеза Михајила. По тим лејама има преко 600 врста најлепшег цвећа.

По утврђену реду устаје се јутром из постеле, иде на купање, пије се вода и хода; затим доручкује, забавља и т. д. Четврком и недељом приређују се редовно у »Старом Зда-

депутацији и меморандуму затворени, то се сада ударило другим путем, путем телеграма

Нека они преко гледају своја посла; и сувише имају да раде, док укину влетирагове Куеновштине, ако желе добра свом народу и земљи. Нека уведу у земљу праву уставност, законитост и слободу, нека прочисте са апсолутистичком старудијом нека извојују самосталност, опроведу све даље са Далмацијом, а нека их не тиште наше бригае и нека се ману мегаломанских сањарија

Наш народ ће се сам бринути за своју судбину; у томе га неће бунити ни франковачка ровења у самој нашој домовини Босни и Херцеговини.

*

Да бачка дипломатија пак непрестано нешто кува и смера и нешто припрема, сведочи ова вест „Обзора“ у 232. броју. Под насловом: Појачање војске у Босни има „Обзор“ из Сарајева ову вест:

Из поузданог се извора дознаје, да се капи босанску посаду појачати са 70.000 момада имају се устројити два оборна запведништва: једно у Сарајеву, а друго у Мостару. — Многи аустријски чиновници добили су упуту, да уче албански.

Бачки конгрес у Софији.

Бачку конференцију отворио је Бугарин И. Мадаров отприлике овим речима:

Драги другови! Дубоко потресен и испуњен најувизионарним идеалима сматрам себи за част, што могу са студентима, са бранима овде од четири народа, радити на остварењу балканског савеза. Радите се такође, што сте се ви балкански студенти одавади нашем позиву и дошли из далеких крајева, да се договоримо и да донесемо једну одлуку у погледу балканског савеза. Говори даље о самом балканском савезу и о самој идеји.

Говор завршује речима: „Живела балканска конфедерација“. (Бурно одобравање)

За тим предлаже за председника Макс Базалу, Хрвата.

Председник се захваљује на части, коју му поверише, и предлаже за потпредседнике: И. Мадарова (Бугарина), М. Гогића (Србина) и Ф. Липолда, (Словенца) а за бележнике: Ленца, Малчева, и Николића.

Затим председник даје реч Митровићу, председнику „Побратимства“. Лепим говором говорник поздравља идеју балканског савеза и организације јужнословенских ђака. Овом нашем великом задатку треба да приступимо искрено и с љубављу, јер неискреност је највећи наш непријатељ, и треба да је далеко од нас.

Њу: играње и забаве, где се сви гости међу собом упознају и својски проводе.

Купатила има хладна и топла. У хладним су заједнички велики базени а у топлим три велика заједничка базена и 14 вада.

Сваке године се стижу у Аранђеловачку Бању силни гости, здрави и болесни. И многи болесници се хвале, да су се ту помогли. А нарочито они који пате од других болести у стомаку.

Кад сам се сит нагледао бање и њене лепе околине, опростих се с управником захваљујући ми на пријатељској предисретљивости и и пофох у варош, да се мало одморим и једном оснажим. И управник се врати по том у бању, а мој неприказани ми пријатељ, придружи ми се и даље с напоменом, да је родом из оближњег села Орашца, а живи у Аранђеловцу; обућар је и зове се Стеван Лазаревић

И тако одемо заједно до кафана «вод Хадук Вељка», камо је обећао доћи на пиво и ћевакчиће и сам управник, те се у пријатељску разговор позабависмо до вечере. А у то време одох у «Ново здање», где сам одсео, да тамо вечерам и преноћим, па, ако Бог да, сутра дан у полак 8 часова изјутра натраг у Младеновац.

Ал' о томе, како је даље било, у XIX. писму моме, г. уреднице, као претпоследњем, са овог путовања мога по братској нам земљи — Србији.

Ваш Милован.

Говор завршује покликом: „Живела балканска конфедерација.

Чех Добровски поздравља конгрес у име чешке академске омладине

Липолд, Словенац, у свом говору жели, да се једном зближе јужни Словени, и да отпочну једном заједнички рад. (Бурно одобравање)

Напоследку говори Водвачка, Хрват. Дошли смо одушевљени, дошли смо, не дама вас помогнемо, него да ви нас помогнете, ви Срби и Бугари, који живите у слободним земљама. Жели да овај састанак не буде састанак одушевљења, него састанак, који ће донети правог и стварног рада. (Бурно одобравање).

Други дан конгреса:

На дневном реду беше извештај Харизинова Напред морам споменути да Харизинов располага обилним знањем, што сам се уверио по његовом извештају, а о том су ми говорили и некоји Бугари студенти.

У своме реферату разлагао је Харизинов, како уједињењу балканских народа прети опасност пред германизмом. Говорник удара највише на најезду Аустрије и Русије Истиче да је за савез главно: подизање индустрије, економско ослобођење балканских држава од германске и аустријске најезде. Истиче важност балканске демократије, а лозинка треба да буде: сједињење балканских народа. Говор завршује покликом: „Живела балканска конфедерација“!

У вече тога дана био је банкет, који су Бугари у Павлову приредили у част нама гостима. Ми морамо искрено рећи, да у опће нисмо задовољни никак са њиховим дочеком. Како су нас у опће дочекали држим да ће довољно илустрације дати сам овај банкет, кад споменем, да је сваки, који је хтео пити пиво а и вино на банкету, морао платити из свог џепа. Ми смо се томе доста чудили; јер смо се сетили како су браћа Бугари били дочекани у Београду на првом конгресу, и да овај њихов дочек није ни близу оном у Београду.

Трећи дан конгреса:

На дневном реду беше расправа о извештају Харизинова О овој расправи су од Срба учествовали Гогић и Ускоковић, у неколико допунивши извештај Харизинова, а од Бугара Чернооков.

28 августа ишли су сви студенти корпоративно на отварање уметничке изложбе а после подне беше излет у Књажево.

29 августа беше последња седница На дневном реду беше реферат Черноокова „О организацији јужнословенске омладине“.

После говора дебатовало се нешто мало о самом реферату, а на крају прочитана је револуција балканске омладине, која гласи:

Југословенски студенти Словенци, Хрвати, Срби и Бугари на својој конференцији државној у Софији од 26—29. (т. ј од 13. до 16) августа 1906.:

1.) Сматрају, да им економски и политички интереси њихових домовина налажу да се удруже у опћу југословенску студентску организацију, којој је задатак ширење идеје о конфедерацији свих народа на балканском полуострву ради осигурања њихове политичке и економске независности од пангерманских и руских империјалистичких настрјаја.

2.) Имајући на уму, да је ослобођење угњетеног становништва под Турском неопходно потребно за потпуно остварење балканске конфедерације, за коју се они боре, налазе да је најприкладнији облик за ослобођење турске провинције, аутономна федерација, као најпосаоносније средство, како за изравнање свију њихових националистичких трвења, тако и за осујећење свих монархистичких и шовинистичких аспирација, ма с чаје стране.

3.) Осуђују систематско истребљење становништва у тим крајевима, које се врши ради освајачких тежња, ма које балканске државе.

4.) Осуђују систем, који тлачи југословенске народе у аустро-угарској монархији, као и Босни и Херцеговини, радиће на остварењу потпуно политичке слободе и самосталности њихових земаља.

Револуција је примљена бурним и ду-

готрајним аплаузом. После подне су се испуњали сви студенти пред универзитетом, одакле их је војничка музика испратила на станицу. Х. Г.

Политички преглед.

Цариградски патријарх и кнез Фердинанд. У суботу је прослављен дан султанова ступања на престо. Цариградски патријарх одржао је молебствије и том приликом држао је говор, о којем је међу осталим рекао и ово: „И ако ожалостена срца оплакујемо беде наш; некажњено мучене браће у Бугарској, дужност нам је, да се овога данас помолимо Богу за здравље и срећу владара нашег. Молећи за здравље султана, молимо Бога, да му подари снаге, да би могао да заштити нашу браћу, коју Бугари прогањају, који су изгубили своје цркве чије се куће спаљене а добра опљачкана. Молећи султана за то, очекујемо од њега правду. — У политичким круговима су на често с тиме, да је ово требао да буде одговор цариградског патријарха на познати одговор кнеза Фердинанда, да су све жалбе упућене њему против прогонства Грка у Бугарској, само лажа и клевете, на које неналази за вредно да се осврће.

Министарска криза у Бугарској. Из Софије стижу двојаке вести. По једнима, које треба да извиру из добро посвећених кругова, бугарски министар председник Петров поднео је кнезу Фердинанду оставку целог бугарског министарства. Петров је то учинио пре но што је отпутовао из Маријенбада у Париз Повод оставци је пак, што су настале несугласице између Петрова и кнеза Фердинанда због познатог заплета, која се био изродио између Русије и Бугарске. Долавак кнеза Фердинанда у Софију очекује се сваког часа По другим вестима све вести, које говоре о оставци Петрова кабинета, нису истините.

Бугари и Грци. Како јављају из Софије, бугарска је влада решила, да се Грцима врате натраг све школе, које су им Бугари одузели, а тако исто и један део одузетих им цркава. — Грчка је влада преко својег софијског заступства тражила од бугарске владе одштету за Грке, који су страдали при скорашњим изгредима против Грка у Бугарској, и то страдали и телесно и материјално. Одштета коју тражи грчка влада, износи два милиона франака.

Хрватска и Славонија.

Акциони одбор саборског клуба хрватске и српске коалиције.

Саборски клуб хрватске и српске коалиције у сједници од суботе изабрао је свој акциони одбор, који ће у смислу уговора с баном Пејачевићем, стојећи у сталном контакту са заступницима коалиције, водити политичку акцију. У одбор су ушли председници коалираних странака: Тушкан, Медаковић, Красојевић, Лорковић и виностранчар Врбанић.

Вести из места и са стране.

Заступник Клофач јужним Словенима.

Међу чешким соколовима у Загребу опазила је омладина и чешког заступника на царевинском већу Клофача, па га бурно поздравила. Клофач је на поздрав између осталог рекао: Аустрија нас шијунише, шијуне видим и у Загребу. У тим тешким часовима манимо се свађе и станимо против немачке бујице, која хоће „на Балкан“. Поштујмо историју и историју народне традиције, али не дајмо се заслепити од те историје, па да не видимо, како том историјом аустријска политика хоће да нас завади међусобно. Срби, Хрвати и Бугари нека се не даду завести утопијама велике Србије и велике Хрватске, него нека сирече Аустрију, да од Босне и Херцеговине не створи Елзас и Лотарингију. — Омладина српска и хрватска увидела је, да ми Словени имамо доста великих непријатеља, али да нам је највећи германско „продирање на исток“, којег подупире аустријска политика. Против тога непријатеља сложимо се. Омладина хрватска и српска нека крену српског и хрватског сељака и нека раде у

правцу позитивном и реалном на демократској и словенској основи, па ће бисли наша будућност.

Нападај на аустро-угарског конзула у Констанци.

За време вечере у „Хотелу Карол“ говориле су две даме с келнером мађарски. Чувши мађарски разговор председник румунске културне лиге Градиштану раздражен довикне, да је безобразлук мађарски говорити у Румунској и да се то не сме трпипти. Аустро-угарски конзул Кучера, који је пре кратког времена дошао у Констанцу, чувши за тај догађај, осећао је дужност, да заштити оне две даме. И после две сата, како је Градиштану опсовао даме, срете се на булевару с Кучером. Кучера стане пред Градиштаном и рекне му: „Кукавички је даме нападати!“ Градиштану је заиснао разјашњења од Кучере, а овај му понови исте речи. Сад Градиштану запита конзула: ко је, а Кучера олет нега: ко је он. Градиштану каже своје име, Кучера своје и по том Кучера преда једном официру, који се десио крај њега своју карту и удаљи се. Али дотле се скупило много света и најподе дође гомила једна са штаповима бучећи и вичући. Међу њима је био Градиштану. С консулом Кучером био је енглески лекар др. Болтон. Градиштану насрне на Кучеру и измане да га удари песницом, али је Кучера ударац сузбио. У исти мах удари неко конзула у прса тако снажно, да је посрнуо а гомила замахваше бесно штаповима према њему, које сузбијаше и он и др. Болтон и поморски капетан Томас, који се је ту десио. У то највеће румунски генерал Бореску и спасе Кучеру из критичног положија и испрати га у хотел. Шеф полиције Дурма повео је одмах истрагу и изразио је жаљење пред конзулом за догађај. У то је дошао и конзулутски тајник с којим је Кучера оставио хотел.

Догађај и иступ Градиштанов осуђује и румунско друштво и изражује своје симпатије за Кучеру. Мађарска колонија у Констанци заблагодарила је конзулу за његову одлучну заштату двеју дама и мађарског језика.

Овако доносе бечки листови, а је ли ово и овако све било или није, они носе и одговорност.

Свечани дани у Загребу.

(Господарска изложба и висококолски слет.)

У суботу је бан Пејачевић у присуству многих гостију, нарочито позваних отворио господарску изложбу у Загребу. Изложбени повјереник др. И Малин поздрављао је пред павиљоном бана (мора се истаћи, да поздрав мириши неумјесном самохвалом,) на што је бан одговорио и прогласио изложбу отвореном. На поздрав председника грађанског одбора грофа Кулмера бан је такође одговорио и споменуо Кулмеровога оца, који је 1864. отворио прву изложбу у Загребу. По том је бан с позваницима обилао поједине павиљоне и разгледао их. За све вријеме је свирала у музичком павиљону војничка музика, нарочито при доласку и одласку банову свирана је хрватска народна химна.

Простор, на ком је приређена ова изложба запрема простор од 45.000 m² између Драшковићеве и Јуришићеве улице, класичке цесте и сајмишта. Главни улаз је крај основне школе у Драшковићевеј улици, од главног улаза пресијеца сав изложбени простор широком цестом с дрворедом у два дијела. Испред самих насада долази се у башту, гдје је рестаурација изложбена. У основној школи је изложбени уред, грађански одбор, редарство и здравствена постаја, а у првом спрату школе смјештена је хигијенска изложба. Прије насада срета те школска башта и изложба воћака и винове лозе

Спомињемо само изложбене павиљоне: павиљон узорнице и фирме А. Пенић, велики владин павиљон, рибарски павиљон, па Грахоров, фабрике „Загорца“, Душкијев, Московичев, Вајсов (графика), цвјетни павиљон и Бергеров с домаћом кућном индустријом.

Изложба господарских ствојева запрема 4000 m². Недалеко владина павиљона налази се браће Турковића (Кутјевачко властелицтво), главбени павиљон Рабусов и загребачке пецаре пива.

Соколску и хигијенску изложбу, која се налази у основној школи (Драшковићева улица) отворио је потпредседник соколског савеза Ц. Авачић у присутности бана и одбора соколског савеза и чланова загребачког „Хрватског Сокола“.

И тако је загребачка изложба отворена и нема сумње, да ће за вријеме трајања привући много посјетитеља.

Загреб је сав окићен у свечано руво, с кућа лепшају хрватске народне заставе. Али и осим изложбе, свечани су дани у Загребу, гдје је хрватски сокол примио много словенске браће соколова у госте. „Јунак“ из Бугарске, Душан Силни“ из Србије, српски, словеначки, чешки, пољски соколи почиташе браћи Хрватима, да с њима заједно окри-

јене се у словенском духу и колико толико да ојачају међусобне везе братства у крвног сродства.

Малер грофа Бека.

При маневрима у Штезији десио се аустроугарском шефу генерал штаба грофу Беку један малер, који се могао лако да изроди у праву несрећу, дјелу нису одмах у помоћ прискочили. О том догађају јављају из Тешена ово: При маневрима код Меникофа хтео је шеф генералштаба, фелдјалмајстер барон Бек, да прође на коњу једним путем који дубоко заседа у корито једног потока. Прехђим је јашио крилни ађутант мајор Шампула. Коњ под грофом Беком поста од једном немиран, поклизне и падне у воду. Гроф Бек се такође срушио у воду. Срећа што је пао мало подаље од коња и то са стране од овога. Срећа још већа што су му одмах пратеки у помоћ оберлајтант Јанку и слуга грофов Потнорек, те га извакоше из потока, пре но што је гроф коњ почео да се вура ногама. Гроф је онако мокар к'о моча, издржао док се маневар није свршио а за тим се на аутомобилу принца Салма вратио у Тешенски дворца. — Осим Бека десиле се на овогодинашњим шлеским маневрима многе недаће и понекојим официрама и војницима. — Многи се побојавашу за здравље грофа Бека, јер је вода у потоку доста хладна била.

Не треба им немачки Оче наш.

Код Пољака се све више буди национална свест и они се све јаче опиру понемчавању. Нарочито пада у очи да у овој борби пољска деца основних народних школа играју видну улогу. Ни по коју цену неће она да уче науку вере и молитве на немачком језику. Власти су почеле да казне и наставнике и родитеље но деца непопусташају. У познањском округу сви деца основних школа решила су, да не уче молитве на немачком језику. Неће ни „Оче наш“ да читају на том језику. Ни претње ни казне нису помогле, деца су остала при својем закључку. Пруско министарство изаслало је у Познањ једног својег повереника да види, шта би се све дало учинити и то све да се казни, па да пољска деца уче опет молитве и науку вере на немачком језику. Међутим се и сами некоји немачки листови не надају никаквом успеху од тог, виде да је национална свест код Пољака, отела јаким маха. — Најмлађем покољењу Пољака доиста са честитати може.

Сејо ветар а пожео буру.

У једној загребачкој кафани сад приликом соколске славе словенске, поред осталог многобројног света, седело је једно четрдесет соколова: Срба Душановића, Бугара, Словенаца, Срба из Хрватске и Славоније и Хрвати. Соколи су се лепо забављали и славили словенску узајамност. Одједном устаде загребачки градски заступник Тимет, Франковац, и у својем говору рече: Да живе браћа Срби из Србије, а овде у Хрватској нема Срба, све је у Хрватској Хрват. — Ове глупе и изазивајуће речи немало дирнуше све присутне соколе. Један бугарски соколаш професор први устаде и рече: Хајмо браћо, овде нам нема места, овде се вређају Срби. Душановић одмах потскочише на поге лагане, а један од њих рече: То су наша једнокрвна браћа и они су Срби ма где били! А сами трезвени Хрвати повикаше као из једног грла: „Живела Слога Срба и Хрвата!“ За тили час беше Тимет од њих дочепан и бачен из кафане уз узвизан писак и звиждук. Можда би још и грђе прошао, да му није прискочио у помоћ др. Хорват, „франковачки генерал“, који је са једно 40—50 фанатизованих радника стајао пред кафаном. Тимет није покушавао више да се врати у кафану, а соколи поседаше поново на своја места и продужише пријатељски састанак. Тимет ће без сумње дуго памтити, да са удруженим соколима словенским није мудро заподеват кавге.

Учитељи у Босни.

Влада у Босни и Херцеговини на свим линијама наноси неправду Србима. Тако сад отпочела су именовања учитеља основних школа, али још ни један прославни Србин ове године није добио учитељско место, а има их много свршених приправника.

Женски шешири у париским позориштима.

Духовити Верне, рекао је, да би жене у позоришту требале да носе стаклене шешире. И збиља колико су женски шешири у позоришту несносни, човек би већ због тога морао да постане женомрзац. Но Паризлије умеју да доскоче овој женској мапији. Док је прошле позоришне сезоне било допуштено ношење врло малих шешира, сад су позоришта „Француска Комедија“ и „Комична опера“ у опште забраниле женама ношење шешира у позоришту узевши у дожама. Нема сумње да ће и остала позоришта поћи трагом ових двају највећих храмова богиње Талије.

У ствари карловачке гимназије.

И в ј а в а.

На белешку у 172. броју свога листа, која се тиче назива „грчко-источни“ у сведсбама Карловачке гимназије, част је потписаној управи изјавити, да је тај назив од школске године 1881. ушао у наше сведсбе по вишој наредби а никако по вољи или „непажњи“ управе или патроната, те према томе ни измена тога назива не спада и не може спадати у компетенцију садашње управе. У стању смо свакога уверити, ко жели, да је 2. децембра 1881. одлучно наређено и то, да се наука вере имаде овде означавати са „грчко-источна“. Потписана управа како је већ прошлех година било говора о тој ствари у јавности, само сада сматра за потребно учинити горњу изјаву; иначе нема времена бавити се чланцима или белешкама о заводу, које потичу дајбуди из рђаве информације.

У Карловцима, 3. септембра 1906.

Управа орпке вел. гимназије.

Брзојави „Застави“.

Стigli 23. августа.

Царински рат између Србије и Аустро-Угарске.

Београд. (Уг. кор. биро). „Овде се побојавашу да при скорашњим преговорима неће поново доћи до трговачког уговора са Аустроугарском.“

Спораазум Чеха и Мађара.

Будимпешта. Овде је створено друштво под именом: Мађарско и чешко пољопривредно друштво и трговачко удружење. У Чешкој је исто тако удружење отпочело већ свој рад.

Оудар окола и Талијанаша.

Река. Овамо је стигло из Загреба седам стотина далматинских и чешких соколаша. Хтели су под хрватским заставама и са музиком да прођу кроз варош. Талијанаши су им се ставили на супрот. Соколи су ипак све у реду по четир стигли до морске обале. На тргу Адамић дошло је до судара са Талијанашима, пуцано је из револвера. Певана је песма: Мађаронима штрик за врат. Туча је била велика, много их је рањених Полиција и војска једва су успоставили ред. Доста их је затворено. Остали су соколи у поноћ лађом отпутовали из Реке.

Прилике у Русији.

Петроград. Неосноване су вести о оставци Трепова.

Петроград. Министарски савет опрорвава вест, као да влада хоће да конфискује козачко земљиште и да га подели ратарима. Министарски савет дао је права Чивутима да могу подизати основне и средње школе.

О т р а ј к.

Петрожењ. Пустали су из затвора ухапшене вође страјка. Многи хоће да раде али се боје својих другова. С тога су у околини војничке патроле. 500 радника извадили су своје радничке књиге, јер хоће да на другом месту траже рада.

Г л а д.

Калкута. У Бенгали шари се глад. Паринац није родио те му је цена силно скочила. Урођеници пљачкају хамбарове.

Т р г о в и н а.

БЕЧ, 4. септ 1906. г. — (Оригинални извештај, са марвеног вашара на св. Марку од фирме Т. Бајић и Ђ. Остојић). На данашњем вашару је било дотерано 7194 комада мађарских и 6114 комада пољских. Свега 13303 комада.

Трговина је била живља.

Продавало се:

Прима роба	100—101	кр. изнимно 102	кр.
Средња	98—100	„	„
Старе	92—96	„	„
Лакша	94—98	„	„
Сремска	94—100	„	изнимно — кр.
Српска	—	„	„
Пољска	84—108	„	изнимно 110 кр.
Талијанска	—	„	„

Цена је сланини 108—110 кр.

„ „ масти 120—122 кр. Све од 100 кгт.

Вашар рогате марве.

На данашњем вашару рогате марве беше дотерано свега 4897 комада, од којих беше 3877 ујојних волова и 1020 комада мршаве марве.

Трговина је била лабава.

Швајцарски прима	—	94—102	кр.
„ средњи	—	72—88	„
Мађарски прима	—	84—92	„

Књижевни оглас.

Ишла је из штампе књижица: **Нови политички курс у Хрватској, Славонији и Далмацији.** Нови Сад Српска штампарија д-ра Светозара Милетића 1906. Садржај: Ријечка резолуција, Задарска одлука Записник састављен у уреду земаљског одбора у Задру, дана 14. новембра 1905. (по новом), Једна ејдница далматинског сабора, Средишњи одбор здружене хрватске и српске опозиције народу, Два писма и један брзојав, Порука ријечких делегата, Средишњи одбор здружене хрватске и српске опозиције изборницима, Декларација хрватских делегата на заједничком сабору у Будимпешти, Уговор делегата с баном Пејачевићем.

Цијена 30 потура.
Поручује се поштом код П. М. Крајновић („Застава“) Нови Сад.

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ.

Не моглох пропустити, а да се јавно не захвалим нашем хвале вредном г. дру Војиславу Марићу, општинском лекару, који је већ на више места свој труд свесрдно уложио, без да је икакве награде узео. Па пошто је то на више места, па тако исто и код моје куће учинио, не један-пут, већ више пута, посећивајући моју болесну децу; — мени је цст на руди којег сам случајно прекинуо кроз пуне три недеље дана лежио и потребите медицинаменте давао, нуз то сам још две до три лекаричке сведочења требао за разне потребе, па сигурно обзиром на моју доста бројну породицу и на моју доста малену дугарску плаћу до данас не хтеде г. др. Марић ни потуре примити. — Па поред свега тога не могу казати, да је г. Марић једини Србин, који таква добра чини, али су злата и ретки; зато дај Боже, хиљадили се такви Срби, а њему из дубине срца вличем: Живео!

У Купинову, 6. августа 1906.

Радивој Вељков,

1122 1-1 лугар петроварадинске имовне општине

ЈАВНА ЗАХВАЛА!

Приликом смрти нашег милог и никад незаборављеног сина односно брата

БРАНКА

сматрамо за своју дужност, овим путем захвалити се и то: Нека је хвала преч. г. г. Драгомиру Радошевићу пароху митровачком, Јовану Јовановићу пароху шаминачком као и г. Јовану Удицком учитељу митровачком, који милог нам покојника, по обреду св. српске православне цркве опожаше; хвала митровачком српском црквеном певачком друштву што је бесплатно из почаста према покојнику, у цркви и целим путем, све до вечита му гроба врло складно гојало.

Српском соколу хвала што је корпоративно милог покојника као члана свога до вечне куће испратио. Г. Јарослав Днели заслужује хвалу ради свог најбрижљивијег лечења и надгледања покојника све до последњег часа његова, уједно хвала г. г. тргоцу на и занатлијама који при пролазу спровода, своје радње затворили и последње поштоване указаш!

Нека је хвала Српском Екзитном деоничком друштву и Српској Читавници, који на глас смрти милог нам покојника црне заставе истакосе. Хвала погребном подuzeћу „Пиетет“, које се постарало, да приликом погребња, своју најтачнију услугу пружи, особито хвала свима, који нам брзојавно, писмено или усмено своја саучешћа изказаше. Нарочиту хвалу заслужују госпођице и господа, који милог нам Брату до гроба поред сандуча одоратили и највећа хвала г. др. Душану Поповићу, који нас је у своје као и у име „Српског Сокола“ са својим дирљивим говором донекле ублажио.

Велика хвала целом грађанству без разлике вере и народности, који нам милога Бр. ту до вечите куће испратили.

Још једном хвала свима онима, који милога покојника до вечите куће испратили и голему нам тугу донекле ублажише!

Митровица 21. августа (3. септембра) 1906. године.

Ожалошћена породица:

1159 1-1

Јована Плића.

ШПЕЦЕРАЈА, МАТЕРИЈАЛА И БОЈА ТРГОВИНА

П. ДИМОВИЋА У НОВОМ САДУ

потребује два шегрта из боље куће. Добро развијена деца имају првенство.

1156 1-2

ПОМОЋНИК

мануфактурне струке, који је самосталан продавац и аранжер излога, може трајно место добити. Нужна је знање српског, немачког и мађарског језика.

Обратити се треба на

М. В. Rosenfeld

1162 1-3

у Руми.

Трајим провизион-путника

за Срем, Славонију и Хрватску који ће у детаљу продавати моје српске предмете у стакларијама.

Озбиљни људи нека шаљу понуду. Првој српској радионици за израду стакала.

Урош Чавић

1160 1-3

Велика Кикинда.

3 млађа помоћника

потребује

новоотворена мануфактурна трговина

Ђере Аврамовог

у Жабљу.

Ступити могу одмах.

1163 1-3

ПОМОЋНИК,

мануфактуриста, који говори српски, немачки и мађарски, а добар је продавац може одма добити место код

Михајла Грола у Паламки (Бачка).

1188 2-3

Бр. М. Ш. О. 36. зап. — 1906.

Стечај.

На новоустановљено учитељичко место на кварталној школи у Мољу овим се огвара стечај са роком од шест недеља, рачунајући од првог уврштења његовог у „Школском листу“.

Са тим местом склопана су ова берва: 1000 К у име редовне плате, 126 К за свој и школски огрев, 56 К за дрва, 40 К за пошторну школу, 21 К за чистиће школе, 20 К у име писаног прабора, осим тога слободан стан према пропису школеке Уредбе од 1872 год. и петогодишњи доплатак по 100 К.

Дужности су прописане школском Уредбом од 1872 године. Законом инстурисане молбе имају се упутити до означенога рока на потписаног председника.

Из седнице српског православног школског одбора у Мољу 7. (20.) августа 1906 године.

Марко Славковић Душан Јосимовић
перовођа. 1185 3-3 председник.

ПРОДАЈЕ СЕ КУЋА

на најбољем месту у којој постоји мешовита трговина 25 год. из слободне руке. Дале један нов казан за пециво рекије и пет великих растових каца. Уједно продајем и своју мешовиту радњу која се у истој кући налази.

Поближа извешћа даје власник

Васа Михајловић трговац.

1148 2-3

Ст. Врбас

НА ЗНАЊЕ.

Јављам овим поседницима и кућцима земља, да сам од више поседника опуномоћен и да ми је дат налог, како у торонталској, темпшварској, у крашо-севешкој жупанји да веће и мање поседе земље, могу уз повољне услове плаћања продавати. Обратити се треба на

Шандора Шварца

1071 5-6

Nagy Kikinda.

ОК УШАЈТЕ

производе

ВИДРИНЕ ТВОРНИЦЕ ХРАЊИВА

■ У ПРАГУ VIII. I ■

Видрина житна нава.
Видрин зачин за чорбу.
Видрине чорбине конзерве (најлепша каквоћа).
Шумеће лимонадове бонбоне: „Амбо“, „Ленгер“, „Француоне“ и „Бене“.
„Бухтин“ додатна колацима.
„Малинов грож“.

Облатке: карловарске, од масла специјалитет, десерт деликат, малинови рез.

Скоро код свих трговаца! Где не можете добити, тражите ценовник директно од нас.

566 21-25

БРАЋА РАБШТЕРИ

НОВИ САД

196 48-

ПЕЦИВО ШЉИВОВИЦЕ И КОМОВИЦЕ

Фабрика шестоструке сирћетне есенције.

ПРОДАЈА РАДЊЕ.

Услед другог подuzeћа продаје се одма шпецерајска и кратка робе радња са врло добрим прометом у Белој Цркви. Ближа извешћа у администрацији „Заставе“.

1170 2 5

ТРГОВИНА мушке, женске и дечије конфекције пешира и ципела као и за све друге спада уће мушке и помодне артикле

Шандора Теодоровића

у ВИНКОВЦИ

потребује два помоћника, једног старијег и једног млађег, веште стручњаке и самосталне продавце. Плата по заслуги. Старији помоћник мора бити још потпуно вешт аранжер излога. Ступање од 15. до 30. септембра т. г.

1153 2 3

ГЛАВНИ ДЕПО ПРАВОГ ШТАЈНБРУШКОГ ПИВА

ЂУЛЕ БАУЕРА

НОВИ САД, Успенска улица бр. 5. уповорава сваког, да се само код њега може добити у флашама

613 27-

ПРАВО ШТАЈНБРУШКО ПИВО

прве уг. деоничарске штајнбрушке пиваре, као и

ПРАВО БУДВАЈСКО ПИВО

из светског познатог будвајског прастарог узвора грађанске пиваре, која је 1795. г. и Будвајсу основана. Право штајнбрушко, као и право будвајско пиво, познате се не само по вигнети (цедуљи на флаши) него нарочито по запущачу на коме се налази жиг: Bauer Gyula.

ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ ЖЕНСКЕ ЛЕПОТЕ

најбоље је средство свуда омиљена и светског гласа

КОРНЕЛИЈА ПОМАДА ЗА ЛИЦЕ

Ова помада је извртно средство против пега на лицу и рукама, митесера, бубуљица и т. д., а уз то је нешкодљива и хемијски чиста.

ЦЕНА:

малој тегли са упутством 1 круна

великој тегли са упутством 2 круне.

Корнелија сапун 1 комад 1 круна. Може се добити код произвођача:

Апотека код „Круне“ МИЛЕТЕ ЛЕСКОВЦА

у Ст. Врбасу (Ó Verbász. Bácska).

604 29-

Може се добити и у Новом Саду у дрогерији г. Оскара Клајна.